

**2017 წელს სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში
გატარებული ღონისძიებები**

სურსათის უვნებლობა

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიზანია ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვა, რაც რისკის საფუძველზე შემდეგი მექანიზმებით ხორციელდება: ინსპექტირება, ზედამხედველობა, მონიტორინგი, ნიმუშის აღება, დოკუმენტური შემოწმება.

სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიზნით, სააგენტო ინსპექტირებას ახორციელებს გაფრთხილების გარეშე, გეგმურად და არაგეგმურად.

გეგმური ინსპექტირება არის სახელმწიფო კონტროლის ერთ-ერთი მექანიზმი, რომლის დროსაც ბიზნესოპერატორებთან მოწმდება კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობა სურსათის წარმოების, გადამამუშავების, დისტრიბუციისა და პირველადი წარმოების ეტაპზე. გეგმური ინსპექტირება ხორციელდება რისკზე დაფუძნებული სახელმწიფო კონტროლის წლიური პროგრამის შესაბამისად.

2017 წელს ჩატარდა 4425 გეგმური ინსპექტირება, მათ შორის,

196 - სასაკლაოებში

411 - ხორცისა და ხორცპროდუქტების საწარმო-სარეალიზაციო ობიექტებში

105 - რძისა და რძის პროდუქტების (მათ შორის, 42 ყველის) საწარმოებში

1129 - საზოგადოებრივი კვების ობიექტებში

422 - საბავშვო ბაგა-ბაღის კვების ბლოკებში და 247 - სკოლის ბუფეტებში

35 - თევზისა და თევზის პროდუქტების სარეალიზაციო ობიექტებში

62 - აგრარულ ბაზრებში

47 - ნახევარფაბრიკატების საწარმოებში

631 - პურფუნთუშეულის/ფქვილოვანი პროდუქციის საწარმოებსა და საკონდიტროებში

91 - ალკოჰოლიანი და უალკოჰოლო სასმელების საწარმოებში

793 - მარკეტებში

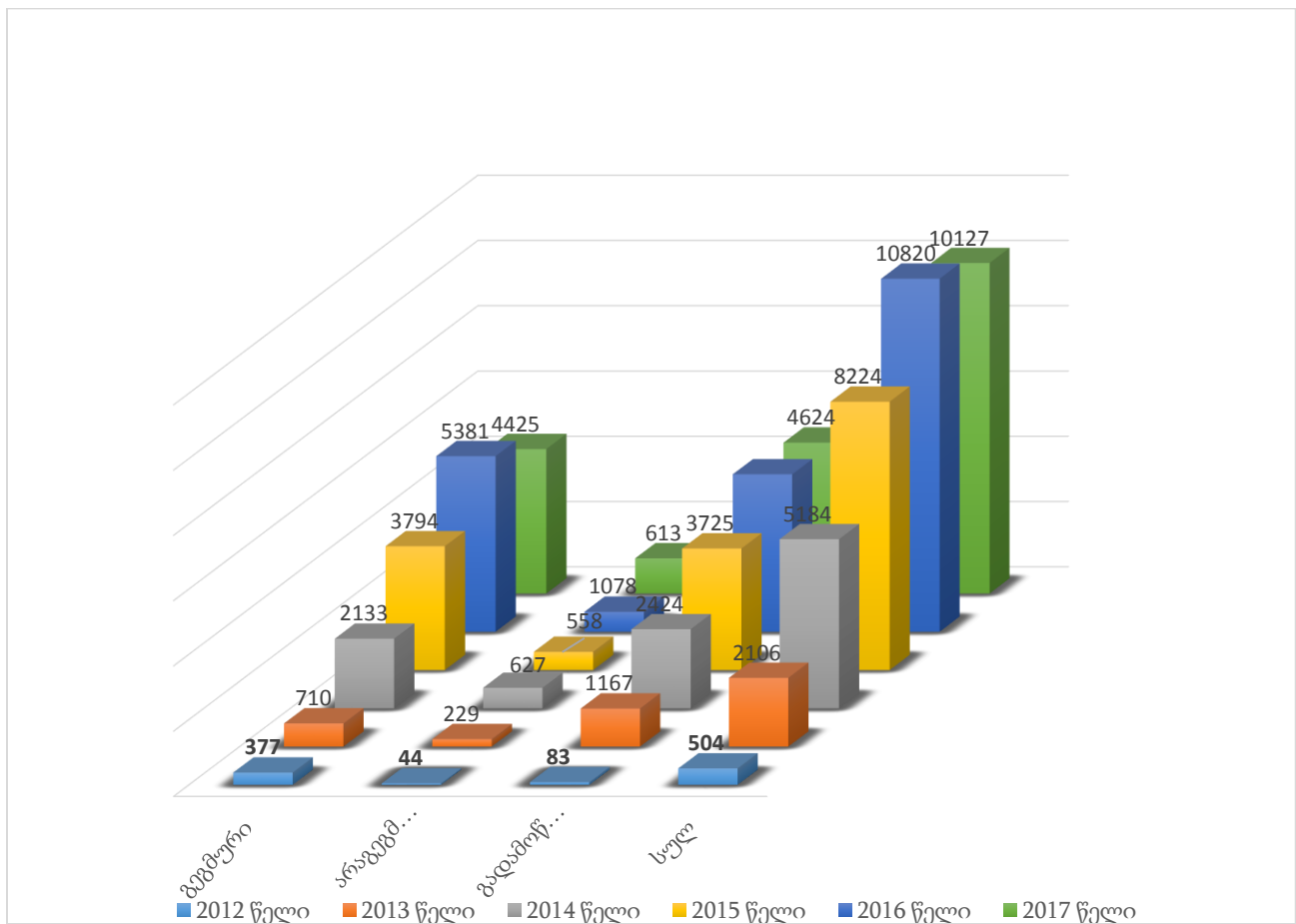
გარდა ამისა, ინსპექტირება ჩატარდა თხილისა და მზესუმზირის გადამამუშავებელ საწარმოებში, თაფლის მწარმოებელ-რეალიზატორებთან, მცენარეული ცხიმის, სანელებლების, შაქრის, მარილის, ჩიფსის, გამომშრალი ხილის, დაფნის ფოთლის, საკონსერვო, ხილ-ბოსტნეულის, ჩაისა და ყავის საწარმოებში, სადისტრიბუციო, საცალო და საბითუმო სავაჭრო ობიექტებში, სამაცივრე და სასაწყობე მეურნეობებში.

არაგეგმური ინსპექტირება არის წინასწარი დაგეგმვის გარეშე ჩატარებული სახელმწიფო კონტროლი, რომელიც ხორციელდება სახელმწიფო კონტროლის შედეგების, მათ შორის, სააგენტოს მიერ აღებული ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე. არაგეგმური ინსპექტირების საფუძველი შესაძლოა გახდეს მოსახლეობის ან სხვადასხვა უწყების შეტყობინება და ა.შ.

2017 წელს არაგეგმური ინსპექტირება ჩატარდა 782 ბიზნესოპერატორთან, არაგეგმური ინსპექტირება აღიარების მინიჭების მიზნით - 296 ბიზნესოპერატორთან. გადამოწმდა 4624 ბიზნესოპერატორი.

✓ 2017 წელს სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ სულ განახორციელა 10 127 ინსპექტირება.

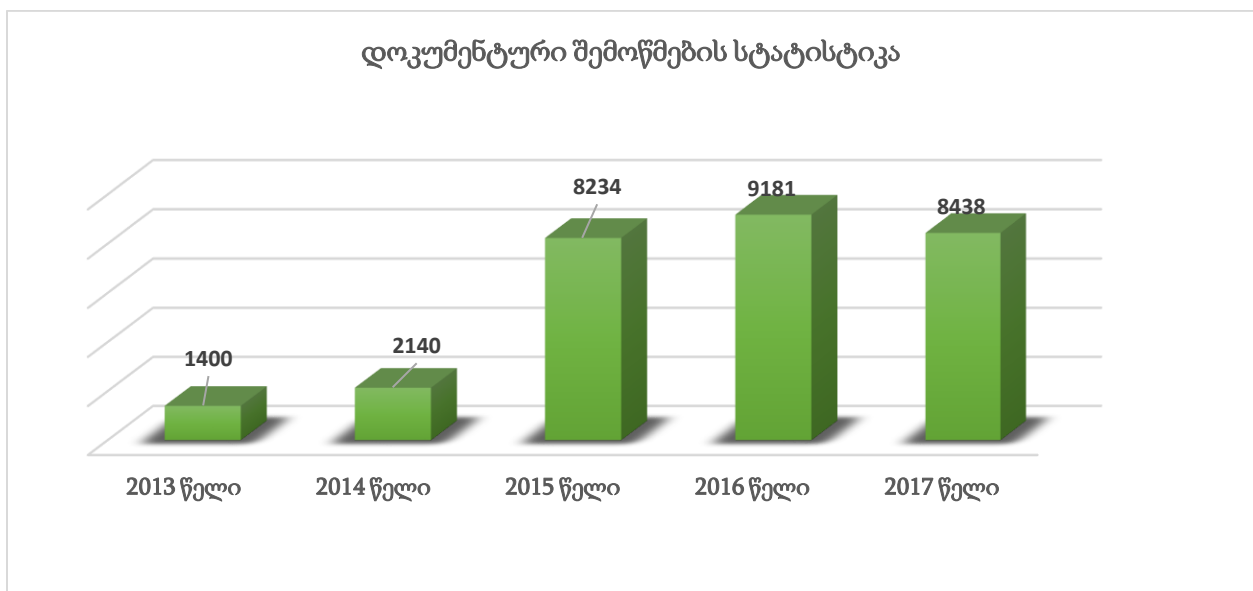
2012-2017 წლების ინსპექტირებების სტატისტიკა

დოკუმენტური შემოწმება არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის დროსაც დამოუკიდებლად ან სახელმწიფო კონტროლის სხვა მექანიზმებთან ერთად ხორციელდება

სურსათის/ცხოველის საკვების ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების, მათ შორის, ჩანაწერებისა და სურსათის/ცხოველის საკვების ეტიკეტირების შემოწმება.

2017 წელს განხორციელდა **8438** დოკუმენტური შემოწმება საზოგადოებრივი კვების (რესტორანი, მზა კერძები, საშაურმე, სწრაფი კვება) ობიექტებში, საბავშვო ბაგა-ბაღის სამზარეულოსა და სკოლის ბუფეტებში, სასურსათო მაღაზიებსა და მარკეტებში, აგრარულ ბაზრებში, საცხოვებში, ხორცის სარეალიზაციო ობიექტებსა და სურსათის მწარმოებელ სხვა პროფილის ბიზნესოპერატორებთან.

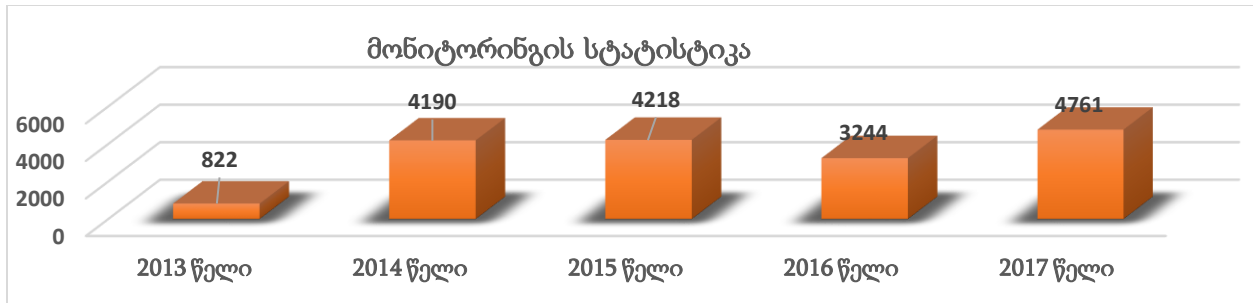

ნიმუშის აღება

2017 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილმა პირებმა სათანადო წესით აიღეს და ლაბორატორიაში ჩააბარეს სურსათის (მათ შორის, სასმელი წყლის) **4761** ნიმუში/სინჯი. დარღვევა გამოვლინდა 811-ში.

მონიტორინგი

მონიტორინგი არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის ფარგლებში ხორციელდება წინასწარ დაგეგმილი დაკვირვებები და გაზომვები სურსათის/ცხოველის საკვების შესაბამისობის შესაფასებლად საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან. მონიტორინგის ფარგლებში ხდება სარეალიზაციო ობიექტებიდან სურსათის ნიმუშების აღება და აკრედიტებულ ლაბორატორიაში გამოკვლევა.

ზედამხედველობა

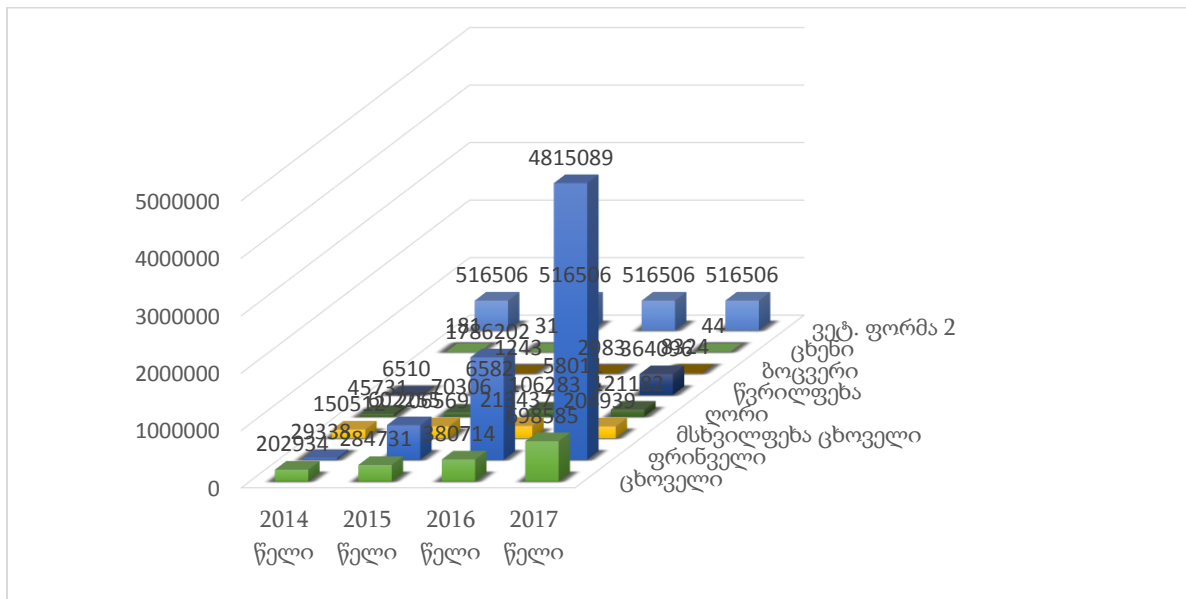
ზედამხედველობა - ბიზნესოპერატორის საქმიანობაზე დაკვირვება მიმდინარეობს ბიზნესოპერატორის მიერ კანონმდებლობის მოთხოვნასთან შეუსაბამო სურსათის/ცხოველის საკვების ბაზარზე განთავსების აღკვეთაზე, ბაზარზე უკვე განთავსებულის ამოღება/გამოთხოვაზე, სააგენტოს მიერ გაცემული მითითებების შესრულებასა და სურსათის/ცხოველის საკვების განადგურებაზე. 2017 წელს განხორციელდა **706** ზედამხედველობა.

2017 წლის მონაცემებით, ვადაგასული სურსათის გამოყენებისა და რეალიზაციის ფაქტების გამოვლენის შედეგად სააგენტოს უფლებამოსილი პირების ზედამხედველობით განადგურდა:

A	ხორცი და ხორცპროდუქტები	25 625 კგ.
B	სხვა მყარი სურსათი	11 472 კგ.
C	თხევადი სურსათი	10 325 ლ.
D	კვერცხი	3 100 ცალი
E	ხორცი ფორმა N2-ის გარეშე	4 748 კგ.

დეპარტამენტში მიმდინარეობს მონაცემთა ელექტრონული აღრიცხვა მოქმედ სასაკლაოებზე დაკლულ ცხოველთა და ფრინველთა რაოდენობის შესახებ. 2017 წლის ბოლო მონაცემებით, საქართველოში ფუნქციონირებს ცხოველთა **106** და ფრინველთა **9** სასაკლაო, სადაც 2017 წლის განმავლობაში დაიკლა **4 815 089** ფრთა ფრინველი და **698 585** ცხოველი, მათ შორის: 204 939 მსხვილფეხა, 364 096 წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვი, 121 182 ღორი, 8324 ბოცვერი და 44 ცხენი. სულ გაიცა **516 506** ცალი ვეტერინარული მოწმობა ფორმა N 2.

ზედამხედველობის სტატისტიკა

გაცემული სერტიფიკატები

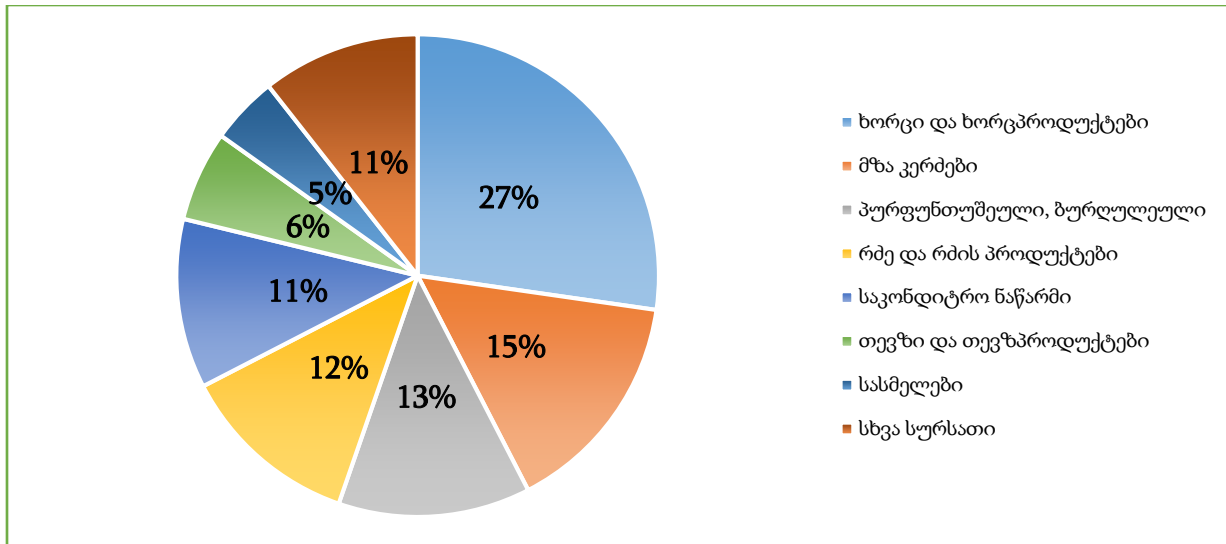
2017 წელს გაიცა 1571 ჰიგიენური, 28 შესაბამისობის შეფასების, 22 - აღიარების და 935 ვეტერინარული სერტიფიკატი.

გაწეული კონსულტაციები

უფლებამოსილი პირების მიერ განხორციელდა 342 კონსულტაცია, კერძოდ: 150 გასვლითი და 192 ადგილზე - სურსათის ეროვნულ სააგენტოში.

2017 წელს სურსათის უვნებლობის დეპარტამენტში შემოვიდა 760 შეტყობინება (მოქალაქეთა სატელეფონო შეტყობინება - 697, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან - 30, სხვა უწყებებიდან - 33), რომელზეც მოხდა შესაბამისი რეაგირება.

შემოსული შეტყობინებების პროცენტული გადანაწილება სურსათის სახეობების მიხედვით

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2017 წლის პროგრამის ფარგლებში, შეფასდა და გაანალიზდა ბიზნესოპერატორების ინსპექტირების, დოკუმენტური შემოწმების, მონიტორინგისა და ზედამხედველობის შედეგები, შემუშავდა სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2018 წლის პროგრამა და განისაზღვრა პრიორიტეტები.

მიღწეული შედეგები

2017 წელს ჩატარებული სახელმწიფო კონტროლის შედეგად გაუმჯობესდა მდგომარეობა სამომხმარებლო ბაზარზე, შედეგად, მომხმარებელი გაცილებით უფრო მეტადაა დაცული, ვიდრე გასულ წლებში. სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანობას ხელი შეუწყო საკანონმდებლო ცვლილებებმა და ჩატარებულმა ტრენინგებმა, რომლის შედეგადაც ამაღლდა ინსპექტორთა კომპეტენცია და, შესაბამისად, გაიზარდა ინსპექტირების ეფექტიანობა.

საკანონმდებლო ცვლილებები

მომხმარებელთა ინტერესების დაცვისა და კეთილსინდისიერი ბიზნესის ხელშეწყობის მიზნით, 2017 წლის 1 ივლისიდან საქართველოს მთავრობის #152 დადგენილებაში შევიდა ცვლილებები, რომელიც კრძალავს რძის ფხვნილისგან დამზადებული ნაწარმის ეტიკეტზე ტერმინი „ყველის“ გამოყენებას. ცვლილებები შეეხო ასევე „შემცირებული ცხიმშემცველობის მქონე კარაქის“ განმარტებას. აღნიშნული დასახელების გამოყენება შესაძლებელი იქნება კარაქზე, რომელშიც რძის ცხიმის შემცველობა არანაკლებ 39%-ს და არაუმეტეს 79%-ს შეადგენს. ამასთან, ძალაში რჩება რეგლამენტის მოთხოვნა, რომ დაუშვებელია ეტიკეტზე ტერმინი - „კარაქის“ გამოყენება, მათ შორის, ბიზნესოპერატორის საფირმო დასახელებაში, თუ პროდუქტის წარმოებისათვის გამოყენებულია მცენარეული ცხიმი ან სხვა ცხიმი, გარდა რძის ცხიმისა.

ვეტერინარული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

ვეტერინარიის დეპარტამენტი ზრუნავს ქვეყანაში ეპიზოოტიური კეთილსაიმედოობის შენარჩუნებასა და კონტროლზე; ახორციელებს ეპიზოოტიური მდგომარეობის რისკის ანალიზს, ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების რეგისტრაციას; ადგენს ცხოველებისა და ადამიანების საერთო საშიში მასობრივი, გადამდები დაავადებების გაჩენა-გავრცელების მიზეზებს და იღებს საჭირო ზომებს ამ დაავადებების პრევენციის, პროფილაქტიკის, ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის უზრუნველსაყოფად. ვეტერინარიის დეპარტამენტის უმნიშვნელოვანესი ფუნქციებია ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების მიმოქცევის კონტროლი, ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციის უზრუნველყოფა და კონტროლი, ბიზნესოპერატორებისთვის ვეტერინარული მომსახურება, ცხოველთა სნეულებების დიაგნოსტიკა; ცხოველთა გადაყვანა-გადარეკვაზე, ბიოლოგიური ნარჩენების შეგროვებაზე, უტილიზაციასა და განადგურებაზე ზედამხედველობა.

2017 წელს ჩატარებული ვაქცინაციები

- ✓ **თურქულის** საწინააღმდეგოდ ვაქცინირებულია 2 662 545 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი, მათ შორის, 1 000 017 სული მსხვილფეხა (მპ) და 1 662 528 სული წვრილფეხა პირუტყვი (წპ)
- ✓ **ჯიღების** საწინააღმდეგოდ: 1 045 695 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი, მათ შორის, 385 372 სული მსხვილფეხა, 655 644 სული წვრილფეხა პირუტყვი და 4 679 სული კენტჩლიქიანი ცხოველი
- ✓ **ცოფის** საწინააღმდეგოდ: 280 576 სული ცხოველი, მათ შორის, 263 570 სული ძაღლი/კატა და 17 006 სული მსხვილფეხა პირუტყვი
- ✓ **ბრუცელოზის** საწინააღმდეგოდ: 232 751 სული მსხვილფეხა პირუტყვი
- ✓ **ცხვრისა და თხის ყვავილის** საწინააღმდეგოდ: 826 312 სული წვრილფეხა პირუტყვი
- ✓ **წვრილფეხა პირუტყვის ჭირის** საწინააღმდეგოდ: 341 461 სული წვრილფეხა პირუტყვი
- ✓ **ნოდულარული დერმატიტის** საწინააღმდეგოდ: 291 527 სული მსხვილფეხა პირუტყვი.

გამოკვლეულია:

- ✓ ბრუცელოზზე 153 063 სული მსხვილფეხა პირუტყვი
- ✓ თურქულის არასტრუქტურულ ცილებზე (NSP) 4 992 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვი
- ✓ თურქულის სტრუქტურულ ცილებზე (SP) 1 137 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვი
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის ჭირზე (პოსტვაქცინალური კვლევები) 499 სული წვრილფეხა პირუტყვი
- ✓ ცოფზე პოსტვაქცინალური კვლევები ჩაუტარდა 300 სულ ძაღლს.

დამუშავებულია:

- ✓ ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების საწინააღმდეგოდ 22 512 სული მსხვილფეხა პირუტყვი და 3 074 ცხოველის სადგომი
- ✓ ალერგიული მეთოდით ტუბერკულოზზე გამოკვლეულია 7 064 სული მსხვილფეხა პირუტყვი.

ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვისა და ქვეყნის კეთილსაიმედოობისთვის ხორციელდება შესაბამისი ინფრასტრუქტურული პროექტები. 2017 წელს კახეთის რეგიონში - სიღნაღის, დედოფლისწყაროს და თელავის მუნიციპალიტეტებში ცხოველთა გადასარეკ ტრასაზე აშენდა და ამოქმედდა 3 ვეტერინარული ზედამხედველობის პუნქტი (ბიოუსაფრთხოების პუნქტი). მათი ჩათვლით, ქვეყნის მასშტაბით სულ ფუნქციონირებს 5 პუნქტი (2 ქვემო ქართლის რეგიონში, რუსთავის და მარნეულის მუნიციპალიტეტებში), სადაც ხორციელდება ვეტერინარული ზედამხედველობა ცხოველების გადარეკვაზე და პარაზიტების საწინააღმდეგოდ მათი უფასო დამუშავება. 2017 წელს დამუშავდა 12 882 მსხვილფეხა და 630 399 წვრილფეხა პირუტყვი.

გატარებული ქმედითი ღონისძიებების შედეგად, მინიმუმამდე შემცირდა დაავადებების გავრცელების რისკი და ზოონოზური დაავადების შემთხვევების გამოვლინება ადამიანებში.

ცოფის შემთხვევები

2017 წელს დაფიქსირდა ცოფის 40 შემთხვევა, მათ შორისაა 19 ძაღლი, 12 მსხვილფეხა პირუტყვი, 1 ღორი, 2 ცხენი/ვირი, 6 გარეული ცხოველი. 2017 წელს, 2013 წელთან შედარებით, ცოფის შემთხვევები ცხოველებში შემცირებულია 65 %-ით. ადამიანებში ჰიდროფობიით (ცოფით) გარდაცვალების შემთხვევა საქართველოში 2014 წლის შემდეგ არ დაფიქსირებულა

ჯილეხის შემთხვევები

2017 წელს სულ დაფიქსირებულია ჯილეხის 15 შემთხვევა, მათ შორისაა 10 მსხვილფეხა, 2 წვრილფეხა პირუტყვის და ნიადაგის 3 ნიმუში. 2017 წელს, 2013 წელთან შედარებით, ჯილეხის დაავადების შემთხვევები შემცირებულია 63 %-ით.

ცხოველების იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია

ცხოველთა ჯანმრთელობის კონტროლის, აღრიცხვიანობის, მიკვლევადობის უზრუნველყოფის, ასევე, ეტიკეტირებისა და გამჭვირვალობის ხელშეწყობის მიზნით, მიმდინარეობს ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია, რაც პირუტყვის ვაქცინაციის თანმდევი პროცესია.

- 2017 წელს იდენტიფიცირებულია 455 084 სული მსხვილფეხა და 132 092 სული წვრილფეხა პირუტყვი
- მონაცემთა ელექტრონულ ბაზაში დარეგისტრირდა 432 364 სული მსხვილფეხა, 109 273 სული წვრილფეხა პირუტყვი და 63 189 სადგომი

- სახელმწიფო პროგრამებით გათვალისწინებული ვეტერინარული ქმედება დაურეგისტრირდა 1 106 653 სულ პირუტყვს
- ბრუცელოზის საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ ვაქცინაციასთან ერთად 232 751 სულ მსხვილფეხა საქონელზე გაიცა პასპორტი.

ვეტერინარული პრეპარატების რეგისტრაცია და კონტროლი

2017 წელს სარეგისტრაციოდ შემოვიდა 272 ვეტერინარული პრეპარატი. რეგისტრაციაში გატარდა 222 ვეტპრეპარატი (ეროვნული და აღიარებითი რეჟიმით, I რიგის ცვლილებით, ეროვნული ხელახალი რეჟიმით და ა.შ).

- ინსპექტირებულია 250 ვეტერინარული ობიექტი. მათ შორისაა ვეტერინარული აფთიაქი, ვეტკლინიკა, ზოომდაზია და ა. შ.
- ხარისხის მონიტორინგის მიზნით, ლაბორატორიული კვლევა ჩატარდა ვეტპრეპარატის 227 ნიმუშს. უვარგისად იქნა მიჩნეული საქართველოში წარმოებული 4 პრეპარატი. გამოვლინდა ასევე ვადაგასული პრეპარატის რეალიზაციის ფაქტი.

მიღებული შედეგი: გაიზარდა ქვეყანაში მაღალი ხარისხის პრეპარატების რეგისტრაცია და რეალიზაცია

ექსპორტი

სააგენტოს მიერ გატარებული ღონისძიებების შედეგად მსოფლიო ბაზარზე გაიზარდა მოთხოვნა ქართულ პროდუქციაზე, კერძოდ, 2-ჯერ არის გაზრდილი ცხვრის ექსპორტი. მათ შორის, მნიშვნელოვნად მოიმატა დაკლული ტანხორცის ექსპორტმა, რაც იმას ნიშნავს, რომ ადგილზე შეიქმნა დამატებითი ღირებულება და ქვეყანამ მეტი შემოსავალი მიიღო.

2017 წელს საქართველოდან ექსპორტზე გავიდა:

- ✓ 134 134 სული მსხვილფეხა პირუტყვი
- ✓ 83 422 სული წვრილფეხა პირუტყვი და 361 711 ცხვრის დაკლული ტანხორცი
- ✓ მსხვილფეხა პირუტყვის 2 713 443 კგ დამარილებული ტყავი
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის 315 108კგ დამარილებული ტყავი
- ✓ 156 778 კგ ქრომირებული ტყავი
- ✓ 24 კგ შეღებილი ტყავი
- ✓ 1 576 257 კგ მატყლი
- ✓ 2 342 340 ფრთა ერთდღიანი წიწილა
- ✓ 649 000 კგ მანგანუმის ოქსიდი
- ✓ 5 165 243 კგ თევზის ზეთი
- ✓ 11 113 000 კგ თევზის ფქვილი
- ✓ 918 410 კგ სოიოს ზეთი
- ✓ 249 870 კგ ხორბლის ქატო
- ✓ 2 985 840 ცალი საინკუბაციო კვერცხი.

ვეტერინარულ-სანიტარიული ზედამხედველობა

ცხოველთა ჯანმრთელობასა და სეზონურ საძოვრებზე გადაადგილებაზე კონტროლის განსახორციელებლად მნიშვნელოვანია ბიოუსაფრთხოების პუნქტების ფუნქციონირება, სადაც 2017 წელს ინსექტოაკარიციდული პრეპარატებით დამუშავდა 12 882 სული მსხვილფეხა და 630 399 სული წვრილფეხა პირუტყვი.

ფიტოსანიტარიული კეთილსამედლობის უზრუნველყოფა

მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტის ფუნქციაა ქვეყანაში საკარანტინო ღონისძიებების განხორციელება, მავნე ორგანიზმების შემოტანისა და გავრცელებისაგან ქვეყნის ტერიტორიის დაცვა.

დეპარტამენტი ზრუნავს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ფიტოსანიტარიულ დიაგნოსტიკაზე, მავნე ორგანიზმების გავრცელების პროგნოზირებასა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელებაზე, კარანტინს დაქვემდებარებული პროდუქციის ფიტოსანიტარიულ საკარანტინო შემოწმებაზე.

მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტი, სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით, ახორციელებს მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის, სატრანსპორტო საშუალებების, საწყობების და ობიექტის გაუსნებოვნების ორგანიზებას, არეგისტრირებს პესტიციდებსა და აგროქიმიკატებს, ახორციელებს ფიტოსანიტარიულ მონიტორინგსა და რისკის ანალიზს, პასუხისმგებელია ფიტოსანიტარიულ და რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატის გაცემაზე, ევალება ბიზნესოპერატორების ფიტოსანიტარიული მომსახურება.

განსაკუთრებით საშიშ და საკარანტინო მავნებლებთან ბრძოლა

სააგენტო საკუთარი ძალებით ყოველწლიურად ახორციელებს ბრძოლის ღონისძიებებს განსაკუთრებით საშიში და საკარანტინო მავნე ორგანიზმების (კალიები, ამერიკული თეთრი პეპელა, ბზის ალურა) წინააღმდეგ. გატარებული ღონისძიებების შედეგად მინიმუმამდე მცირდება მავნე ორგანიზმების საზიანო ზემოქმედება სასოფლო სამეურნეო კულტურებზე და მთლიანად მწვანე საფარზე.

2017 წელს

- ✓ აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ დამუშავდა - **58416.8** ჰექტარი ფართობი
- ✓ კალიების და კუტკალიების წინააღმდეგ დამუშავდა - **15107.8** ჰექტარი
- ✓ ამერიკული თეთრი პეპლის წინააღმდეგ დამუშავდა - **1050** ჰექტარი
- ✓ ბზის ალურას წინააღმდეგ დამუშავდა - **900** ჰექტარი
- ✓ კოლოების წინააღმდეგ დამუშავდა - **1005** ჰექტარი (ჩატარებული ღონისძიებების შედეგად მნიშვნელოვნად შემცირდა ტრანსმისიული დავადებების გადამტანების რიცხოვნობა შავიზღვისპირეთის საკურორტო ზოლში).

პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი

მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტი სისტემატურად ახორციელებს სარეალიზაციო ქსელში განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის სახელმწიფო კონტროლს. 2017 წელს აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეულია პესტიციდის 289 და აგროქიმიკატის 48 (სულ 337) ნიმუში.

შემოწმდა ასევე პესტიციდების სარეალიზაციო 140 ობიექტი.

2017 წელს საქართველოდან ექსპორტირებულია 151 671 ტონა მცენარეული პროდუქცია, მათ შორის:

კარტოფილი - 32 426,5 ტონა

პომიდორი - 3 604,7 ტონა

მწვანელი - 3 775 ტონა

თხილი - 18 669,7 ტონა

დაფნა - 4 742 ტონა

ხე-მასალა - 100 235,56 მ3

ჩაი - 2 191,4 ტონა

ციტრუსი - 21 684 ტონა

ხურმა - 4 412 ტონა

ატამი - 4 467,6 ტონა

ვაშლატამა - 7 141 ტონა

სხვა ხილი - 4 213 ტონა

ბოსტნეული - 3 406 ტონა.